

Dariusz A. Rymar

60-lecie Archiwum Państwowego w Gorzowie Wielkopolskim

Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny nr 18, 469-474

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

60-lecie Archiwum Państwowego w Gorzowie Wielkopolskim

W roku 2010 przypadała 60 rocznica utworzenia w Gorzowie Archiwum Państwowego. Było to pierwsze archiwum państwowe na Ziemi Lubuskiej, a zostało założone przez Archiwum Państwowe w Poznaniu. Z tej okazji przygotowano i otworzono 15 września 2010 roku wystawę. Wystawę przygotowano wspólnie z Brandenburgischen Landeshauptarchiv w Poczdamie pod nazwą „Landesberg an der Warthe – Gorzów Wielkopolski – jedno miasto – wspólna historia/ Zwei Namen – eine Geschichte”. Na otwarciu było wiele osób z gorzowskiego świata polityki i kultury, a także szereg gości z kraju i zagranicy. Otwarcia wystawy towarzyszyli m. in.: Posłowie na Sejm RP Jan Kochanowski i Witold Pahl, wiceprzewodniczący Rady Miasta Grażyna Wojciechowska i Paweł Leszczyński, przewodniczący Komisji Edukacji, Kultury i Sportu Rady Miasta Marek Kosecki; sekretarz Urzędu Miasta Ryszard Kneć (reprezentujący Prezydenta Miasta); dyrektorzy Wydziału Kultury Urzędu Miasta Lidia Przybyłowicz i Edukacji Adam Kozłowski. Obecni byli przyjaciele z Muzeum Lubuskiego na czele z jego dyrektorem Wojciechem Popkiem. Wystawie towarzyszyli także przedstawiciele środowiska archiwalnego z kraju: dr Grzegorz Mędykowski – Dyrektor Departamentu Edukacji i Współpracy z Zagranicą Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych; Joanna Chojecka – Dyrektor Archiwum Państwowego w Koszalinie; Henryk Krystek – Dyrektor Archiwum Państwowego w Poznaniu. Ryszard Wojtkowski – Dyrektor Archiwum Państwowego m. st. Warszawy; Piotr Zawilski – Dyrektor Archiwum Państwowego w Łodzi. Byli obecni także przedstawiciele archiwów państwowych w Zielonej Górze – Mirosław Szatarski i Szczecinie – Maria Frankel i Andrzej Jabłoński, z którymi to archiwami losy gorzowskiego archiwum były przez wiele lat związane. Im wszystkim, a także wszystkim niewymienionym składamy serdeczne podziękowania za uświetnienie jubileuszu gorzowskiego środowiska archiwalnego.

Poniżej zamieszczamy dwa wystąpienia poprzedzające otwarcie wystawy. Oraz otrzymane z okazji jubileuszu listy.

Dariusz A. Rymar

Dariusz A. Rymar

Szanowni Państwo!

Archiwum Państwowe istnieje w gorzowskim krajobrazie już od 60 lat. W tym czasie, niestety, kilkakrotnie było zmuszone zmieniać swoją siedzibę, co nie pozostawało bez wpływu na standard pracy i obsługi naszych interesantów.

Na przestrzeni tych lat pracę w archiwum znalazło kilkadziesiąt osób, dziś zatrudniamy 14 osób, a oprócz nich stale pracują tu stażyści czy wolontariusze, którzy w ten sposób zdobywają doświadczenie zawodowe.

Archiwum dziś przechowuje blisko 3 km bieżące akt, które zawierają w sobie historię regionu od roku 1316 aż po współczesność. Rocznie obsługujemy przeszło 200 użytkowników, którzy korzystają ze zgromadzonej w archiwum dokumentacji. Załatwiamy około 600 kwerend dla osób z kraju i zza granicy. Wydajemy stale publikacje, w tym głównie Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny, którego 17 tom ukaże się za miesiąc. Łącznie z Towarzystwem Przyjaciół Archiwum i Pamiątek Przeszłości (TPAiPP) oraz innymi podmiotami w ciągu ostatnich kilkunastu lat wydaliśmy ponad 50 publikacji historycznych, w tym wspomniany Rocznik, opracowania monograficzne, źródłowe, katalogi wystaw itp. Wszystko to sprawia, iż gorzowskie archiwum jest istotną placówką na lubuskiej mapie placówek odpowiedzialnych za przechowywanie i upowszechnianie dziedzictwa narodowego.

W roku bieżącym archiwum zorganizowało dwie wystawy, przypominam, iż w lutym gościliśmy w rym miejscu z wystawą pn. „Co kryją archiwa?”, przygotowaną przez Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych, w czerwcu w Muzeum otwieraliśmy wystawę poświęconą bitwie pod Grunwaldem, przygotowaną wspólnie z Muzeum Lubuskim w Gorzowie i Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu, dziś otwieramy kolejną wystawę. Trwają prace nad modernizacją archiwum i jego wyposażenia. Opracowywana jest dokumentacja projektowa, która być może w przyszłości umożliwi budowę nowej siedziby archiwum. W ubiegłym roku do naszej pracowni zakupiliśmy nowoczesny skaner do mikrofilmów, w tym roku dzięki dotacji z Ministerstwa Kultury i NDAP zakupimy profesjonalny skaner do digitalizacji zbiorów wraz z wyposażeniem. Dzięki temu poszerzymy dostęp do naszego zasobu poprzez internet.

Jest znacząca szansa, iż w ciągu krótkiego czasu gorzowskie archiwum przeniesie się do nowoczesnej siedziby, która będzie zbudowana przy ul. Mościckiego. Obecnie trwają prace projektowe nowego budynku.

W dniu 60-lecia gorzowskiego archiwum chciałbym serdecznie podziękować za dobrą współpracę koleżankom i kolegom dyrektorom archiwów państwowych, a także gorzowskim instytucjom, z którymi współpracujemy od lat: naszemu gospodarzowi Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Zbigniewa Herberta, Muzeum Lubuskiemu im. Jana Dekerta, Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej, Zarządowi Regionu NSZZ „Solidarność”, LO nr 2, gorzowskim mediom, a w szczególności Radiu „Zachód” i „Gazecie Wyborczej”. Szczególne podziękowania kieruję pod adresem władz miasta, a zwłaszcza Wydziału Kultury, na które zawsze można liczyć oraz Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz Państwowej Służbie Ochrony Zabytków. W ostatnich kilkunastu latach współpracowaliśmy także z organizacją dawnych mieszkańców Landsbergu – Bundesarbeitsgemeinschaft Stadt und Kreis. Cały zarząd tego środowiska dawał niejednokrotnie przykład dobrej współpracy i zdecydowanego kursu na pojednanie polsko-niemieckie. Niezależnie od BAG chciałbym podziękować związanemu z także z tym środowiskiem Dieterowi Ehrhardowi.

Chciałbym także podziękować szczecińskiemu oddziałowi Instytutu Pamięci Narodowej, z którym w ostatnich latach udało się nam przeprowadzić kilka wspólnych przedsięwzięć.

Dziękuję także wszystkim moim Koleżankom i Kolegom – współpracownikom z Archiwum za ich dotychczasową pracę, w szczególności AP Szczecin, z którym przez wiele lat byliśmy związani, a także współpracownikom z TPAiPP, a w szczególności jego prezesom śp. Ryszardowi Dyrakowi i Jerzemu Zysnarskiemu oraz osobom zawsze aktywnym w jego pracach: Zbigniewowi Czarnuchowi i śp. Antoniemu Kanteckiemu.

Serdecznie dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do powstania tej wystawy. Są to przede wszystkim dyrektor Brandenburgischen Landeshauptarchiv dr Klaus Neitmann, a także dr Falko Neininger. Podziękowania także kieruję w stronę Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, a szczególnie jej szefa dyrektora dra Sławomira Radonia oraz jego zastępczym dr Barbary Berskiej. Z gorzowskiego archiwum specjalne podziękowania należą się Juliuszowi Sikorskiemu, Agnieszce Niekrasz oraz Magdalenie Ćwiertni, którzy przygotowali wystawę i katalog od strony merytorycznej.

Wszystkich Państwa zapraszam serdecznie do zwiedzania wystawy i lektury imponującego katalogu.

Otwarcie wystawy. Od prawej stoją: pierwszy Klaus Neitmann – dyrektor Brandenburgischen Landeshauptarchiv w Poczdamie, trzeci Dariusz Rymar – dyrektor Archiwum Państwowego w Gorzowie Wlkp., Helena Hatka – Wojewoda Lubuski, Grzegorz Mędykowski – dyrektor Departamentu Edukacji i Współpracy z Zagranicą Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych

Otwarcie wystawy. Pracownice Archiwum Państwowego w Gorzowie. Od lewej stoją Krystyna Leśniak, Danuta Zbierska, Katarzyna Figielek, Anna Wędzina, siedzą: Alina Kwiatkowska i Dorota Miśkowiec

*Otwarcie wystawy. Pracownice Archiwum Państwowego w Gorzowie.
Od lewej stoją Teresa Kuciak, Anna Jodko, Agnieszka Płuciennik*

Otwarcie wystawy. Zaproszeni goście

Otwarcie wystawy. W środku Juliusz Sikorski

Otwarcie wystawy. W środku Agnieszka Niekrasz